

PAKEND

**Kompostimise ja biolagunemise teel
taaskasutatavale pakendile esitatavad
nõuded**

**Pakendi lõplikult kõlblikuks
tunnistamisel kasutatava testimise kord
ja hindamiskriteeriumid**

Packaging

**Requirements for packaging recoverable
through composting and biodegradation
Test scheme and evaluation criteria for the final
acceptance of packaging**

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard on Euroopa standardi EN 13432:2000 "Packaging – Requirements for packaging recoverable through composting and biodegradation – Test scheme and evaluation criteria for the final acceptance of packaging" ning selle paranduse EN 13432:2000/AC:2005 ingliskeelse teksti identne tõlge eesti keelde.

Standardi tõlkis Marina Maran.

Standardi vaatas läbi ekspertkomisjon koosseisus Helle Haljak, Matti Viisimaa, Harri Moora ja Ahto Hunt. Standard on heaks kiidetud Pakendiühingu liikmete poolt protokollilise otsusega 01. oktoober 2003.

Euroopa standard EN 13432:2000 on kasutusele võetud Eesti standardina EVS-EN 13432:2003, mis on kinnitatud Standardikeskuse käskkirjaga 17.11.2003 nr 170.

Registrisse kantud 17.11.2003 nr 463 projekti nr 55510 standardite andmebaasis.

This standard contains an Estonian translation of the English version of the European Standard EN 13432:2000 "Packaging – Requirements for packaging recoverable through composting and biodegradation – Test scheme and evaluation criteria for the final acceptance of packaging". The European Standard EN 13432:2000 has the status of an Estonian National Standard.

**Packaging – Requirements for packaging recoverable
through composting and biodegradation – Test scheme and
evaluation criteria for the final acceptance of packaging**

Emballage – Exigences relatives aux emballages
valorisables par compostage et biodégradation –
Programme d'essai et critères d'évaluation de
l'acceptation finale des emballages

Verpackung - Anforderungen an die Verwertung von
Verpackungen durch Kompostierung und biologischen
Abbau – Prüfschema und Bewertungskriterien für die
Einstufung Von Verpackungen

This European Standard was approved by CEN on 4 June 2000.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the Central Secretariat or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the Central Secretariat has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Czech Republic, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Iceland, Ireland, Italy, Luxembourg, Netherlands, Norway, Portugal, Spain, Sweden, Switzerland and United Kingdom.

CEN

European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Central Secretariat: rue de Stassart, 36 B-1050 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	4
SISSEJUHATUS	5
1 KÄSITLUSALA	7
2 NORMATIIVVIITED	8
3 MÕISTED JA DEFINITSIOONID	8
4 NÕUDED.....	9
4.1 Kontroll osiste üle	9
4.2 Hindamine.....	9
4.2.1 Üldpõhimõtted.....	9
4.2.2 Iseloomustamine.....	10
4.2.3 Biolagunevus.....	10
4.2.4 Lõhustumine.....	10
4.2.5 Komposti kvaliteet.....	10
4.2.6 Äratuntavus.....	10
4.3 Erandid.....	11
4.3.1 Samaväärne kuju.....	11
4.3.2 Looduslikud materjalid.....	11
4.4 Hindamistulemuse protokollimine.....	11
4.4.1 Kontrollnimistu.....	11
4.4.2 Lisadokumendid.....	11
4.5 Rakendamine.....	11
5 TESTIMISE KORRALDAMINE	11
6 BIOLAGUNEVUSE LABORATOORSED TESTID.....	12
7 LÕHUSTUMISE MÄÄRAMINE.....	12
8 VALMISKOMPOSTI KVALITEET	13
8.1 Lähtepõhimõtted.....	13
8.2 Negatiivse mõju kindlakstegemine	14
Lisa A (normatiivlisa) Hindamiskriteeriumid.....	15
Lisa B (teatmelisa) Pakendis sisalduva orgaanilise aine taaskasutus- kõlblikkuse hindamise skeem	18
Lisa C (teatmelisa)Vastavaushindamise kontrollnimistu soovitatav vorm.....	23
Lisa D (teatmelisa) Pakendi kompostitavuse hindamisel aluseks võetavad pakendi kompostitavuse eeldused ja komposti kvaliteet	25

Lisa E (normatiivlisa) Ökotoksiliste mõjude kindlakstegemine kõrgematele taimedele	26
Lisa Z (teatmelisa) Käesoleva standardi jaotised, mis käsitlevad teiste õigusaktide põhinõudeid või muid sätteid	28
Kirjandus.....	29

EESSÕNA

Käesoleva Euroopa standardi on ette valmistanud CENi tehniline komitee CEN/TC 261 “Pakend”, mille sekretariaati haldab AFNOR.

Käesolev Euroopa standard on koostatud CEN-ile Euroopa Komisjoni ja Euroopa Vabakaubandusassotsiatsiooni (EFTA) poolt antud mandaadi alusel ning see toetab EL direktiivi(de) põhinõudeid.

Seoseid EL direktiivi(de)ga vt teatmelisast Z, mis on käesoleva standardi lahutamatuks osaks.

Käesolev standard moodustab ühe osa standardite seeriast, mis on koostatud CEN-ile Euroopa Komisjoni ja Euroopa Vabakaubandusassotsiatsiooni poolt antud mandaadi M 200 rev.3 alusel, toetamaks Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi pakendi ja pakendijäätmete kohta [94/62/EÜ]. Käesoleva standardi ja teiste sama mandaadi alusel koostatud standardite üksteisega seotult rakendamise kord on piiritletud standardis EVS-EN 13427:2003.

Standard sisaldab normatiivlisasid A ja E ning teatmelisasid B, C, D ja Z.

Käesolevale Euroopa standardile tuleb anda siseriikliku standardi staatus hiljemalt märtsiks 2001 kas identse teksti avaldamise või käesoleva teksti heakskiitmise teel, ning sellega vastuolus olevad siseriiklikud standardid tuleb tühistada hiljemalt märtsiks 2001.

Vastavalt CEN/CENELEC sisereeglitele peavad käesoleva Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardiorganisatsioonid: Austria, Belgia, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Luksemburg, Norra, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik ja Ühendkuningriik.

SISSEJUHATUS

Euroopa Liidu Nõukogu ja Parlamendi direktiiv pakendi ja pakendijäätmete kohta (94/62/EÜ) määratleb taaskasutuskõlblikuks loetavale pakendile rakendatavad põhinõuded. Käesolev standard täpsustab neid nõudeid orgaanilise aine taaskasutuse osas. Standard EVS-EN 13427:2003 loob raamistiku, mille piires on võimalik kasutada käesolevat standardit koos nelja muu standardiga toetamaks kinnitust, et pakend vastab põhinõuetele, mille direktiiv turuletoodava pakendi suhtes sätestab.

Pakendit kasutatakse toodete mahutamiseks, kaitsmiseks, käsitsemiseks, kohaletoimetamiseks ja esitlemiseks. Üheks mitmetest pakendi taaskasutusvõimalustest tema üldises ololustsüklis on kasutatud pakendis sisalduva orgaanilise aine taaskasutus. Ressursside säästmiseks ja jäätmemassi miinimumini viimiseks tuleks optimeerida kogu süsteem, milles pakend osaleb. See hõlmab nii pakendijäätmete vältimist kui ka korduskasutust ja taaskasutust.

Käesolev Euroopa standard esitab raamistiku, mis võimaldab isehindamise teel kindlaks teha, kas pakend vastab käesoleva standardi nõuetele. Standardis kasutatud käsitusviis sarnaneb selliste standardite nagu EN ISO 9000 ja EN ISO 14000 käsitusviisidega.

Ühe võimaluse pakendijäätmete vähendamiseks pakub pakendis ja pakendimaterjalides sisalduva orgaanilise aine taaskasutus, mis hõlmab pakendi aeroobset kompostimist ja anaeroobset biogaasistamist kas olme- või tööstusjäätmeid käitlevas bioloogilises jäätmetöötlusseadmes. Neid bioloogilisi tehnoloogiaid kasutades on võimalik täita Euroopa Liidu Nõukogu ja Parlamendi direktiivis pakendi ja pakendijäätmete kohta 94/62/EÜ (Brüssel, 5. detsember 1994) sisalduvaid vastava valdkonna nõudeid.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

PAKEND

Kompostimise ja biolagunemise teel taaskasutatavale pakendile esitatavad nõuded.
Pakendi lõplikult kõlblikuks tunnistamisel kasutatava testimise kord ja hindamis-
kriteeriumid

Packaging

Requirements for packaging recoverable through composting and biodegradation
Test scheme and evaluation criteria for the final acceptance of packaging

Käesolev standard on identne Euroopa standardiga EN 13432:2000 ja see on välja antud CEN-i loal. Euroopa standard EN 13432:2000 on võetud kasutusele Eesti standardina	This standard is identical with European Standard EN 13432:2000 and it is published with permission of CEN. The European Standard EN 13432:2000 has the status of an Estonian National Standard
---	--

Tõlgendamise erimeelsuste korral on kehtiv ingliskeelne tekst	In case of interpretation disputes the English text applies
---	---

1 KÄSITLUSALA

Käesolev standard piiritleb nõuded ja menetlused pakendi ja pakendimaterjalide kompostitavuse ja anaeroobseks töötlemiseks sobivuse määramiseks, lähtudes pakendi neljast omadusest:

- 1) Biolagunevus,
- 2) lõhustumine bioloogilisel töötlemisel,
- 3) mõju bioloogilistele töötlusprotsessidele ning
- 4) mõju tekkiva komposti kvaliteedile.

Juhul kui pakend koosneb erinevatest komponentidest, millest osa on kompostitavad ja osa mitte, ei ole pakend tervikuna ise kompostitav. Kui aga komponente on kerge enne pakendi kõrvaldamist käsitsi üksteisest eraldada, võib kompostitavaid komponente pärast nende eraldamist mittekompostitavatest komponentidest käsitada ja töödelda kompostitavatena.

Käesolev standard käsitleb pakendi enda kompostitavust, kuid ei käsitle pakendi sisu jääkide kompostitavuse valdkonna võimalikke õigusnorme.

Käesolev standard näeb ette informatsiooni saamise pakendi töötlemise kohta kontrollitavates jäätmetöötlusseadmetes, kuid see ei võta arvesse pakendijäätmeid, mis võivad sattuda keskkonda kontrollimatul viisil, näiteks prügina.

Sisulist seost käesoleva standardi ning nelja muu (mandaadi alusel koostatud) Euroopa pakendistandardi ja ühe (mandaadi alusel koostatud) CEN aruande vahel piiritleb standard EVS-EN 13427:2003.

2 NORMATIIVVIITED

Käesolev standard sisaldab dateeritud ja dateerimata viidete abil muude väljaannete sätteid. Need normatiivviited on osundatud teksti sobivates kohtades ning väljaanded on loetletud allpool. Dateeritud viidete hilisemad muudatused ja uued väljaanded rakenduvad selles standardis ainult muudatuste ja uusväljaande kaudu. Dateerimata viited rakenduvad viimase väljaande kohaselt.

EN 13193:2000 Packaging – Packaging and the Environment – Terminology¹

EN 13427:2000 Packaging and the Environment – Requirements for the use of European standards in the field of packaging and packaging waste²

ISO 14851:1999 Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials in an aqueous medium – Method by measuring the oxygen demand in a closed respirometer

ISO 14852:1999 Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials in an aqueous medium – Method by analysis of evolved carbon dioxide

ISO 14855:1999 Determination of the ultimate aerobic biodegradability and disintegration of plastic materials under controlled composting conditions – Method by analysis of evolved carbon dioxide

3 MÕISTED JA DEFINITSIOONID

Käesoleva standardi rakendamisel kasutatakse standardis EVS-EN 13193:2003 sisalduvaid mõisteid ja definitsioone koos alljärgnevatega:

3.1

pakendimaterjali osis

kõik puhtad keemilised materjalid ja ained, millest pakendimaterjal koosneb

¹ EVS-EN 13193:2003 Pakend. Pakend ja keskkond. Terminoloogia.

² EVS-EN 13427: 2003 Pakend. Pakendi- ja pakendijäätmete alaste Euroopa standardite kasutamise nõuded.